

طرح درس

۱. عنوان درس: باستان شناسی و هنر دوره اشکانی (۲ واحد ، نظری)

۲. منابع

- ابوالقاسمی محسن، راهنمای زبانهای باستانی ایران، ۲ جلد، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۶.
- دبواز نیلسون، تاریخ سیاسی پارت(اشکانیان)، ترجمه علی اصغر حکمت، تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۴۲.
- سعیدی هرسینی محمدرضا، بررسی شیوه تدفین در دوره پارت، پایان نامه کارشناسی ارشد، گروه باستان شناسی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۵.
- سرفراز علی اکبر و آورزمانی فریدون، سکه های ایران، تهران، سمت، ۱۳۸۰.
- سلوود دیوید، سکه های پارتی، ترجمه حسن انوشه، در مجموعه مقالات تاریخ ایران کمبریج به کوشش احسان یار شاطر، جلد ۳ قسمت اول، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳.
- شمیمان کلاوس، مبانی تاریخ پارتیان، ترجمه هوشنگ صادقی، نشر و پژوهش فروزان روز، ۱۳۸۴.
- فیروزمندی بهمن و سرفراز علی اکبر، ماد و هخامنشی. اشکانی و ساسانی، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۷۵.
- کالج مالکوم، اشکانیان(پارتیان)، ترجمه مسعود رجب نیا، تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۸۰.
- محمدی فر یعقوب، باستان شناسی و هنر اشکانی، تهران، سمت، ۱۳۸۷.
- ولسکی یوزف، شاهنشاهی اشکانی، ترجمه مرتضی ثاقب فر، تهران، ققنوس، ۱۳۸۳.
- هرمان جرجینا، تجدید حیات و هنر و تمدن در ایران باستان، ترجمه مهرداد وحدتی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۳.
- هرینگ ارنی، سفال ایران در دوران اشکانی، ترجمه حمیده چوبک، سازمان میراث فرهنگی کشور، ۱۳۷۶.
- Wiesehöfer.J, *Communicators between East and West: The Parthians*, In: Stoellner, Thomas; Slotta, Rainer & Vatandoust, Abdolrasool (eds.), *Persiens Antike Pracht*. Deutsches Bergbau-Museum Bochum: Germany, 2004, p. 408-415.
- Schoff.W.H, *Isidore of Charax. Parthian Station: An account of the overland trade route between the Levant and India in the first century B.C.* Ares Publishers Inc: Chicago, Exact Reprint of the Edition: London, 1914.
- Curtis.V.S. 2007, *The Iranian Revival in The Parthian Period, in The Age of The Parthians*, edited by Vesta sarkhosh Curtis and Sara Stewart, Vol II, pp 7-25.
- Wenke.R.J, 1975-76, *Imperial Investments and Agricultural Develpments in Parthian and Sasanian Khuzestan: 150 B.C. to A.D 640, Mesopotamia, X- XI.*

۳. اهداف

یکی از ادوار مهم تاریخ ایران دوره اشکانی یا پارتی است. دوره‌ای بس درخشان و پر از تعاملات فرهنگی که شاهان مؤسس امپراطوری اشکانی در برابر یونانیان، جانشینان اسکندر واقوام شرقی برخاستند و اساس شاهنشاهی بزرگی را به مدت تقریباً ۵ قرن پی‌ریزی کردند. در این دوره ما شاهد تأثیرات هلنی در تحولات سیاسی، اقتصادی، و فرهنگی و از طرفی نیز استمرار فرهنگ و تمدنهای شرقی چون آشور، ایلام، ماد و اقوام تابعه و هخامنشیان در ایران فرهنگی هستیم. در قالب این واحد درسی باید دانشجوی دوره کارشناسی با محوطه‌ها، آثار و مواد فرهنگی باستان شناختی مربوط به این دوره در ایران، عراق، سوریه، افغانستان و برخی از کشورهای آسیای مرکزی آشنا شود.

۴. پیش‌نیازها* : بین‌النهرین دوران تاریخی، ماد و هخامنشی، یونان و روم

۵. شیوه محاسبه نمره : تحقیق کلاسی در ارتباط با هنر و باستان شناسی اشکانی متناسب با توانایی دانشجوی کارشناسی

مصطفی ده پهلوان

استاد درس

تقویم آموزشی درس باستان شناسی و هنر دوره اشکانی

عنوان بحث	هفته /جلسه
تعریف باستان شناسی اشکانی و رویکردهای نظری باستان شناسی دوران اشکانی(در حد فهم دانشجوی کارشناسی	اول
آشنایی مختصری با سلوکیان و نقش آنها در تحولات سیاسی و فرهنگی ایران.	دوم
چگونگی روی کار آمدن اشکانیان و آثار باستان شناختی متعلق به این مقطع زمانی	سوم
چگونگی روی کار آمدن اشکانیان و آثار باستان شناختی متعلق به این مقطع زمانی	چهارم
آشنایی با محوطه های اشکانی، آثار و مواد فرهنگی باستان شناختی آنان در ایران	پنجم
آشنایی با محوطه های اشکانی، آثار و مواد فرهنگی باستان شناختی آنان در ایران	ششم
بررسی دولت های تابعه امپراطوری اشکانی و یافته های باستان شناختی آنها(پرترکه داران، الیمائیان و خاراسن ها).	هفتم
بررسی دولت های تابعه امپراطوری اشکانی و یافته های باستان شناختی آنها(پرترکه داران، الیمائیان و خاراسن ها).	هشتم
محوطه ها و آثار باستان شناختی اشکانیان در عراق و سوریه.	نهم
محوطه ها و آثار باستان شناختی همزمان با اشکانیان در افغانستان و آسیای مرکزی.	دهم
اقتصاد و بازرگانی (راه ابریشم) دوره اشکانی.	یازدهم
مواد فرهنگی دوره اشکانی شامل: سفال، سکه، نقوش برجسته، مجسمه، مهر و اثر مهر، ریتون، گچبری، نقاشی و غیره.	دوازدهم
مواد فرهنگی دوره اشکانی شامل: سفال، سکه، نقوش برجسته، مجسمه، مهر و اثر مهر، ریتون، گچبری، نقاشی و غیره.	سیزدهم
مواد فرهنگی دوره اشکانی شامل: سفال، سکه، نقوش برجسته، مجسمه، مهر و اثر مهر، ریتون، گچبری، نقاشی و غیره.	چهاردهم
مذهب و تدفین دوره اشکانی براساس یافته های باستان شناختی.	پانزدهم
مذهب و تدفین دوره اشکانی براساس یافته های باستان شناختی.	شانزدهم